

**ДЕЯКІ ПИТАННЯ ОБМЕЖЕННЯ ТАЄМНИЦІ
ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ В РОБОТІ ЗМІ****SOME ISSUES OF RESTRICTING THE SECRET
OF THE PRE-TRIAL INVESTIGATION IN THE WORK OF THE MEDIA**

Д'ячкова М.О., к. ю. н.,
завідувач відділу аспірантури і докторантури

Національний університет «Одеська юридична академія»

Сидорчук В.В., аспірант кафедри кримінального процесу,
детективної та оперативно-розшукової діяльності

Національний університет «Одеська юридична академія»

Лепетуха М.В., магістр з міжнародної журналістики,
методист деканату факультету журналістики

Національний університет «Одеська юридична академія»

Стаття була присвячена легальності роботи засобів масової інформації і журналістів щодо висвітлення суспільних подій, яким надається кримінально-правова оцінка правоохоронними органами, і відомості щодо яких містяться в матеріалах досудового розслідування. А отже розголошення яких може обмежуватися кримінально-процесуальною категорією таємниці досудового розслідування.

З огляду на це у статті було досліджена категорія кримінального процесу – таємниці досудового розслідування. Для початку були узгоджені між собою поняття таємниці слідства і таємниці досудового розслідування. Після чого досліджені наявні у літературі відповідні поняття і наявна законодавча характеристика відповідної категорії. З огляду на певну неузгодженість між дослідженими поняттями і обмеженість характеристики таємниці досудового розслідування у Кримінальному процесуальному кодексі – нами було прийнято рішення дослідити відповідне поняття самостійно, виділивши відповідні ознаки.

Підсумком стало визначення, що таємниці досудового розслідування – охоронювана законом інформація, яка стала відома органам досудового розслідування в ході досудового розслідування кримінального провадження, яка відноситься до таємної інформації через об'єктивну важливість для суспільних потреб, захисту національної безпеки, суспільних інтересів і для забезпечення завдань кримінального провадження, за своїм змістом може включати: конфіденційну, службову інформацію і інформацію, що складає державну таємницю, розголошення якої можливе лише за письмовою згодою повноважних суб'єктів (слідчого, прокурора) у визначених ними обсязі. Також були виділені обмеження таємниці досудового розслідування. Перші стосуються відносного обмеження у випадку наявності в матеріалах кримінального провадження на стадії досудового розслідування інформації щодо безпосередньої небезпеки суспільства та окремих його груп або осіб і абсолютного обмеження відповідної категорії у випадку, якщо інформація, яка міститься у матеріалах досудового розслідування є суспільно необхідною, тобто є предметом суспільного інтересу.

Ключові слова: таємниці досудового розслідування, ЗМІ, журналіст.

The article was devoted to the legality of the work of the media and journalists to cover public events, which are provided with criminal law assessment by law enforcement agencies, and information about which is contained in the materials of the pre-trial investigation. Consequently, the disclosure of which may be limited to the criminal procedure category of secrecy of the pre-trial investigation.

In view of this, the article explored the category of criminal proceedings – the secrecy of the pre-trial investigation. To begin with, the concepts of secrecy of the investigation and secrecy of the pre-trial investigation were agreed upon. Then the relevant concepts and the presence of legislative characteristics of the relevant category were studied in the literature. Given the inconsistency between the concepts studied by the agreements and the certainty of the characteristics of the secrecy of the judicial investigation in the Criminal Procedure Code – we decided to investigate the concept independently, highlighting the relevant features.

The result was the determination that the secrecy of pre-trial investigation is information protected by law, which became known to pre-trial investigation authorities during pre-trial investigation of criminal proceedings, which relates to classified information because of its objective importance for public needs, protection of national security, public interests and tasks. Criminal proceedings, the content may include confidential, official information and information constituting a state secret, the disclosure of which is possible only with the written consent of the authorized entities (investigator, prosecutor) in the amount specified by them. Restrictions on the secrecy of the pre-trial investigation were also identified: the first concerns the relative restriction of information on the immediate danger of society and its individual groups or individuals in criminal proceedings at the pre-trial stage, and the absolute restriction of the relevant category if the information contained in the materials pre-trial investigation is socially necessary, ie is a matter of public interest.

Key words: secret of pre-trial investigation, mass media, journalist.

Принцип публічності у кримінальному процесі свідчить про виключну роль окремих правоохоронних органів в охороні суспільних відносин коло яких, окреслене Кримінальним кодексом України (далі – КК), шляхом можливості починати досудове розслідування стосовно їх (охоронюваних суспільних відносин) порушення. Ця виключна роль є необхідною для захисту суспільства і держави від суспільно небезпечних протиправних посягань, які в світі останніх подій в Україні несуть також небезпеку миру, безпеці людства і встановленому правопорядку. Розслідування відповідних посягань, в тому числі, забезпечує захист суспільства і держави, а також за можливості, відновлює порушені права. Зважаючи на приналежність порушених правовідносин до інтересів

суспільства, а також на делегування суспільством через владні структури правоохоронним органам права на розслідування відповідних посягань. Постає питання обізнаності суспільства з результатами і ходом їх розслідування, в контексті, як таємниці досудового розслідування, так і діяльності журналіста, який оперативно висвітлює хід і результати розслідування кримінальних правопорушень, які окрім зацікавленості у суспільства в результатах їх розслідування, своїм об'єктом мають суспільні відносини проти миру і безпеки не окремого суспільства чи народу, а всього людства.

З огляду на це вбачається за необхідне дослідити кримінально-правову категорію таємниці досудового розслідування; правомірність діяльності журналіста, в контексті

висвітлення ходу і результатів розслідування, і кореляцію його діяльності з таємницею досудового розслідування.

Наше дослідження ми б хотіли розпочати з аналізу існуючих в доктрині понять «таємниця досудового розслідування», «таємниця слідства». Для початку необхідно зауважити, про взаємозв'язок цих понять, нами вбачається в тому, що «таємниця досудового розслідування» є осучасненим поняттям «таємниця слідства», враховуючи нові категорії/поняття у КПК 2012 року. Або ж зважаючи на різні форми досудового розслідування: дізнання і досудове слідство – «таємниця слідства» може виступати спеціальним поняттям щодо «таємниці досудового розслідування», однак зважаючи на дещо обмеженість поняття (замість «таємниці досудового слідства» – «таємниця слідства»), вважаємо, що перше наше пояснення, щодо взаємозв'язку цих понять є більш доречним.

Що стосується безпосереднього визначення поняття «таємниця досудового розслідування», то в науці кримінального процесу наявні наступні поняття: «встановлені розслідуванням відомості, які мають значення для правильного визначення справи, розголошення яких може призвести до втрати доказів та уникнення злочинцем відповідальності, перешкодити відшкодуванню шкоди або іншим чином завдати здійснення правосуддя» [5, с. 82]. «Таємниця слідства – службова інформація обмеженого поширення, що створюється та збирається в системі діяльності щодо виявлення та розкриття злочинів і використовується співробітниками даних органів, які здійснюють зазначену діяльність з метою попереднього розслідування подій злочину і протидії їм» [2, с. 159]. «Таємниця досудового розслідування – інформація у формі відомостей, що отримані в ході досудового розслідування та оперативно-розшукової діяльності, та іншу інформацію, що має (може мати) безпосереднє або опосередковане відношення до кримінального провадження, правове регулювання якої здійснюється спеціальним правовим режимом інформації, поширення якої можливе лише з дозволу уповноважених осіб, за незаконне розголошення останньої передбачена кримінальна відповідальність» [6, с. 139]. Також, у літературі вказується на те, що «механізм недопустимості розголошення даних кримінального судочинства – це законодавчо санкціонований порядок організації фактично і юридично значимих дій уповноважених суб'єктів обирати й застосовувати правові засоби механізму кримінально-процесуального забезпечення недопустимості розголошення даних кримінального судочинства з метою захисту інтересів особистості, суспільства і держави, що зумовлюють успішне розслідування у кримінальній справі і здійснення правосуддя» [4, с. 8].

Стосовно нормативного закріплення, то у Кримінальному процесуальному кодексі України (далі – КПК) відсутнє нормативне закріплення поняття таємниці досудового розслідування або таємниці слідства, однак у КПК закріплена стаття 222 (Недопустимість розголошення відомостей досудового розслідування), в якій зазначено: «відомості досудового розслідування можна розголошувати лише з письмового дозволу слідчого або прокурора і в тому обсязі, в якому вони визнають можливим. Слідчий, прокурор попереджає осіб, яким стали відомі відомості досудового розслідування, у зв'язку з участю в ньому, про їх обов'язок не розголошувати такі відомості без його дозволу. Незаконне розголошення відомостей досудового розслідування тягне за собою кримінальну відповідальність, встановлену законом» [3]. На наш погляд, ця стаття є нормативним закріпленням суті поняття таємниці досудового розслідування, а саме посилення на те, що інформація (відомості), які містяться у матеріалах досудового розслідування можуть розголошуватися лише із дозволу осіб безпосередньо відповідальних за розслідування. З огляду на це, варто вказати, на певні особливості нормативної характеристики таємниці досудового

розслідування: незрозуміло який статус має інформація (відомості) яка розголошується, до того, як стали відомі, до включення їх у матеріали кримінального провадження і якщо слідчий/прокурор може обмежувати розголошення певної інформації (відомостей) в інтересах розслідування, то чи можуть вони розголосити інформацію, в інтересах розслідування, яка була отримана внаслідок розслідування, однак охороняється законом.

З огляду на загально нормативне закріплення суті таємниці досудового розслідування, неузгодженості нормативних визначень поняття і наявних у літературі визначень вбачаємо за необхідне розібратися у понятті та структурі поняття таємниці досудового розслідування для подальшого надання оцінки можливості обмеження цієї категорії щодо конкретних видів злочинів в контексті діяльності журналіста.

Перш за все варто почати з характеристики такої ознаки таємниці досудового розслідування як таємниця. Згідно із законом «Про інформацію» таємна інформація – різновид інформації з обмеженим доступом, на рівні із конфіденційною та службовою інформацією [8]. Отже конфіденційна, таємна і службова інформації – вичерпні види інформації з обмеженим доступом. Щодо критеріїв, які дозволяють відносити інформацію до «з обмеженим доступом», то в законі «Про доступ до публічної інформації», зазначається, що «обмеження доступу до інформації здійснюється відповідно до закону при дотриманні сукупності таких вимог: 1) виключно в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи кримінальним правопорушенням, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя; 2) розголошення інформації може завдати істотної шкоди цим інтересам; 3) шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні» [7]. Отже таємність досудового розслідування, в тому числі, викликана наявністю вищезазначених причин. Хоча в ст. 20 закону «Про інформацію» є виключення щодо переліку інформації яка не може бути з обмеженим доступом, серед них варто виділити наступні відомості: про стан довкілля, якість харчових продуктів і предметів побуту; про аварії, катастрофи, небезпечні природні явища та інші надзвичайні ситуації, що сталися або можуть статися і загрожують безпеці людей; про факти порушення прав і свобод людини; про незаконні дії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб; інші відомості, доступ до яких не може бути обмежено відповідно до законів та міжнародних договорів України» [8]. Необхідно зауважити, що відповідна інформація може бути в окремих матеріалах досудового розслідування, що може свідчити про певні виключення з таємниці досудового розслідування.

З огляду на це варто зазначити, що законодавець передбачив, здебільшого для суспільних потреб, захисту національної безпеки, суспільних інтересів – обмежувати доступ до інформації/відомостей, що з огляду на мету є виправданим. Відповідне обмеження інформації залежно від її змісту може носити конфіденційний, таємний або службовий характер. Однак із загального правила формування інформації з обмеженим доступом є виключення, які стосуються інформації/відомостей щодо безпосередньої безпеки суспільства і окремих його груп або осіб, що в цілому показує намагання законодавця побудови соціально орієнтованої правової системи.

Що ж стосується характеристики окремих видів інформації з обмеженим доступом, то конфіденційна інформація – «інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів повноважень, та яка може поширюватися у визначеному

ними порядку за їхнім бажанням відповідно до передбачених ними умов. Розпорядники, які володіють конфіденційною інформацією, можуть поширювати її лише за згодою осіб, які обмежили доступ до інформації, а за відсутності такої згоди – лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини» [7], тобто здебільшого це персональна інформація стосовно особи, охорона якої констатується у ст. 32 Конституції України, ст. 162, 163, 182 КПК.

«Таємна інформація – інформація, доступ до якої обмежується, розголошення якої може завдати шкоди особі, суспільству і державі. Таємною визнається інформація, яка містить державну, професійну, банківську, розвідувальну таємницю, таємницю досудового розслідування та іншу передбачену законом таємницю» [7]. З огляду на це визначення таємної інформації, варто виділити декілька особливостей: незважаючи на відсутність нормативного закріплення у КПК поняття і назви категорії «таємниця досудового розслідування» – дефініція цієї категорії міститься в законі «Про доступ до публічної інформації» характеризуючи таємницю досудового розслідування як один із видів таємної інформації, яка в свою чергу є одним із видів інформації з обмеженим доступом; загальні критерії обмеження інформації, що призводить до формування таємної інформації – для уникнення завдання шкоди особі, суспільству і державі. Щодо критеріїв обмеження інформації у досудовому розслідуванні, то окрім уже зазначених загальних критеріїв, специфіка кримінально-процесуальної діяльності формує спеціальні критерії, які залежать від завдань кримінального провадження.

Щодо службової інформації, то до неї може належати така інформація: «1) що міститься в документах суб'єктів владних повноважень, які становлять внутрішньому службову кореспонденцію, доповідні записки, рекомендації, якщо вони пов'язані з розробкою напрямку діяльності установи або здійсненням контрольних, наглядових функцій органами державної влади, процесом прийняття рішень і передують публічному обговоренню та/або прийняттю рішень; 2) зібрана в процесі оперативно-розшукової, контррозвідувальної діяльності, у сфері оборони країни, яку не віднесено до державної таємниці» [7]. Тут варто зазначити, що здебільшого матеріали оперативно-розшукової діяльності входять до складу матеріалів досудового провадження.

З огляду на дослідження понять різних видів інформації з обмеженим доступом необхідно зазначити, що таємниця досудового розслідування відноситься до таємної інформації. Однак характер отриманих відомостей в ході досудового розслідування може складати, як з конфіденційної інформації (здебільшого результати НСРД), так і з службової інформації (здебільшого результати ОРД), що виходить за межі повноважень слідчого/прокурора щодо їх можливостей розголошувати цю інформацію, навіть з урахуванням положень ст. 222 КПК.

Також необхідно зауважити, що відповідно до положень Зводу відомостей, що становлять державну таємницю, до інформації, що містить державну таємницю відносяться:

– Відомості про зміст матеріалів дізнання (досудового слідства), якщо розголошення відомостей про це може завдати шкоди національним інтересам і безпеці. Рішення про необхідність засекречування та розсекречування (але не пізніше вступу в силу вироку суду) інформації приймає держексперт.

– Відомості про зміст матеріалів дізнання (досудового слідства) з питань, які містять інформацію, віднесену до державної таємниці. Рішення про необхідність засекречування (відповідно до ступеня секретності відповідних матеріалів) або розсекречування інформації приймає керівник органу дізнання (досудового слідства) самостійно або за поданням зацікавленої сторони [1]. Що

свідчить про те, що в матеріалах досудового розслідування можуть бути відомості, які матимуть статус таємної інформації, однак не через приналежність до матеріалів досудового розслідування і формування таємниці досудового розслідування, а через наявність у неї державної таємниці, надання дозволу щодо розголошення якої також виходить за межі компетенції слідчого/прокурора, навіть з урахуванням положень ст. 222 КПК.

З огляду на це можна зробити висновок стосовно того, що існує три взаємопов'язані категорії: таємниця досудового розслідування – загальна категорія; державна таємниця відомостей досудового розслідування – спеціальна категорія; окремі відомості досудового розслідування, які містять державну таємницю – відноситься як частина до цілої категорії державної таємниці відомостей досудового розслідування.

З огляду на вищезазначене необхідно зауважити, що таємниця досудового розслідування – охоронювана законом інформація, яка стала відома органам досудового розслідування в ході досудового розслідування кримінального провадження, яка відноситься до таємної інформації через об'єктивну важливість для суспільних потреб, захисту національної безпеки, суспільних інтересів і для забезпечення завдань кримінального провадження, за своїм змістом може включати конфіденційну, службову інформацію і інформацію, що складає державну таємницю, розголошення якої можливе лише за письмовою згодою повноважних суб'єктів (слідчого, прокурора) у визначених ними обсязі, лише щодо інформації/відомостей, які не є конфіденційною, службовою інформацією або інформацією, що становлять державну таємницю, щодо ознайомлення з якими встановлено іншу процедуру.

Розглядаючи питання обсягу інформації досудового розслідування, який за рішеннями компетентних органів може розголошуватися, варто зазначити, що для зручності характеристики відповідного обсягу доцільно використовувати положення ст. 91 КПК, де вказані відомості, які мають міститися в матеріалах досудового розслідування: подія кримінального правопорушення (час, місце, спосіб та інші обставини вчинення кримінального правопорушення); винуватість обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення, форма вини, мотив і мета вчинення кримінального правопорушення; вид і розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням, а також розмір процесуальних витрат; обставини, які впливають на ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення, характеризують особу обвинуваченого, обтяжують чи пом'якшують покарання, які виключають кримінальну відповідальність або є підставою закриття кримінального провадження; обставини, що є підставою для звільнення від кримінальної відповідальності або покарання; обставини, які підтверджують, що гроші, цінності та інше майно, які підлягають спеціальній конфіскації, одержані внаслідок вчинення кримінального правопорушення та/або є доходами від такого майна; обставини, що є підставою для застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру [3].

Відповідні категорії відомостей дають можливість виділити серед матеріалів досудового розслідування інформацію, яка не може бути таємною: щодо стану довкілля, якості харчових продуктів і предметів побуту; аварій, катастроф, небезпечних природних явищ та інших надзвичайних ситуацій, що сталися або можуть статися і загрожують безпеці людей; факти порушення прав і свобод людини; незаконні дії органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб [8]. Вказана інформація міститься в наступних категоріях відомостей кримінального провадження: подія кримінального правопорушення (час, місце, спосіб та інші обставини вчинення кримінального правопорушення); загальна інформація стосовно підозрюваного або обвину-

ваченого у вчиненні кримінального правопорушення; вид і розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням; обставини, які впливають на ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення; обставини, що є підставою для звільнення від кримінальної відповідальності або покарання. Також на необхідності відкритості інформації досудового розслідування вказує і практика ЄСПЛ, так у рішенні Сергій Шевченко проти України, вказується, що «розслідування не забезпечило достатню прозорість та захист інтересів найближчого родича загиблої особи», у підсумку суд доходить висновку щодо «непроведення ефективного та незалежного розслідування» [9]. Тобто виділяється прозорість і відкритість розслідування, яка має свідчити про законність діяльності органів досудового розслідування і певному громадському контролю за їх діяльністю, оскільки такий контроль дозволить слідкувати не тільки за законністю розслідування, але і за доцільністю заходів, які реалізуються у процесі розслідування.

З огляду на законодавчі обмеження віднесення до таємної інформації окремих, вищезазначених відомостей – останні не охоплюються категорією таємниці досудового розслідування як різновидом таємної інформації. Що свідчить про можливість її розповсюдження і повідомлення необмеженій кількості осіб. Варто наголосити на особливій категорії кримінальних правопорушень – кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку, які представляють небезпеку не тільки для держави, але і для суспільства, оскільки наслідки діянь цих видів правопорушень – носять масовий, насильницький характер. Саме тому важливим є не тільки дослідження категорії таємниці досудового розслідування з виокремленням відомостей кримінального провадження, які нею не охоплюються, але в окремих випадках і донесення відповідних відомостей (подія кримінального правопорушення (час, місце, спосіб та інші обставини вчинення кримінального правопорушення); загальна інформація стосовно підозрюваного або обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення; вид і розмір шкоди, завданої кримінальним правопорушенням; обставини, які впливають на ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення; обставини, що є підставою для звільнення від кримінальної відповідальності або покарання) до необмеженого кола осіб. Відповідну функцію здійснюють засоби масової інформації (далі – ЗМІ), діяльність яких в тому числі регламентується законом «Про інформацію», де окрім заборони цензури і заборони втручання у професійну діяльність журналіста, закріплюються гарантії діяльності як ЗМІ, так і журналіста: «під час виконання професійних обов'язків журналіст має право здійснювати письмові, аудіо- та відеозаписи із застосуванням необхідних технічних засобів, за винятком випадків, передбачених законом; журналіст має право безперешкодно відвідувати приміщення суб'єктів владних повноважень, відкриті заходи, які ними проводяться, та бути особисто прийнятим у розумні строки їх посадовими і службовими особами, крім випадків, визначених законодавством; після пред'явлення документа, що засвідчує його професійну належність, працівник засобу масової інформації має право збирати інформацію в районах стихійного лиха, катастроф, у місцях аварій, масових безпорядків, воєнних дій та на територіях, де оголошено

надзвичайний стан, надзвичайну ситуацію або вжиті адміністративні та медико-санітарні заходи (карантин), крім випадків, передбачених законом; журналіст має право поширювати підготовлені ним матеріали (фонограми, відеозаписи, письмові тексти тощо) за власним підписом (авторством) або під умовним ім'ям (псевдонімом)» [8].

Важливим у контексті обмеження таємниці досудового розслідування є законодавче закріплення у ст. 29 закону «Про інформацію» можливості поширення інформації з обмеженим доступом, якщо вона є суспільно необхідною, тобто є предметом суспільного інтересу, і право громадськості знати цю інформацію переважає потенційну шкоду від її поширення. В свою чергу предметом суспільного інтересу вважається «інформація, яка свідчить про загрозу державному суверенітету, територіальній цілісності України; забезпечує реалізацію конституційних прав, свобод і обов'язків; свідчить про можливість порушення прав людини, введення громадськості в оману, шкідливі екологічні та інші негативні наслідки діяльності (бездіяльності) фізичних або юридичних осіб тощо» [8]. Відповідне положення свідчить про наявність окремих випадків абсолютного обмеження таємниці досудового розслідування, нагадаємо, що вище ми виділяли окремі обмеження таємниці досудового розслідування.

Підсумовуючи, варто зазначити, що таємниця досудового розслідування – охоронювана законом інформація, яка стала відома органам досудового розслідування в ході досудового розслідування кримінального провадження, яка відноситься до таємної інформації через об'єктивну важливість для суспільних потреб, захисту національної безпеки, суспільних інтересів і для забезпечення завдань кримінального провадження, за своїм змістом може включати конфіденційну, службову інформацію і інформацію, що складає державну таємницю, розголошення якої можливе лише за письмовою згодою повноважних суб'єктів (слідчого, прокурора) у визначених ними обсязі, лише щодо інформації/відомостей які не є конфіденційною, службовою інформацією або інформацією, що становлять державну таємницю, щодо ознайомлення з якими встановлено іншу процедуру. Однак, існують відносні і абсолютні обмеження стосовно цієї категорії. Відносна обмеженість пов'язана із наявністю в матеріалах кримінального провадження на стадії досудового розслідування інформації щодо безпосередньої безпеки суспільства і окремих його груп або осіб до такої інформації, необхідно віднести інформацію щодо події кримінального правопорушення; загальної інформація стосовно підозрюваного або обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення; виду і розміру шкоди, завданої кримінальним правопорушенням; обставини, які впливають на ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення; обставини, що є підставою для звільнення від кримінальної відповідальності або покарання. Абсолютна обмеженість – у випадку якщо інформація є суспільно необхідною (в тому числі, якщо вона стосується вчинюваних кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та встановленого правопорядку), то незважаючи на обмеженість інформації (не тільки її таємність, але на конфіденційність, і на її службовий характер), вона може вільно поширюватись. Завдання швидкого, повного і неупередженого її поширення стоїть перед ЗМІ і журналістами.

ЛІТЕРАТУРА

1. Звід відомостей, що становлять державну таємницю : Наказ Центрального управління Служби безпеки України від 23.12.2020 № 383. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0052-21#n13> (дата звернення: 29.05.2022).
2. Камалова Г. Г. Криминалистическое содержание и сущность защиты информации в деятельности по выявлению и раскрытию преступлений : автореф. дис. ... на соискание уч. степени канд. юрид. наук по спец.: 12.00.09. Ижевск. 2002. 199 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення: 29.05.2022).
4. Кутазова И. В. Механизм уголовно-процессуального обеспечения недопустимости разглашения данных уголовного судопроизводства : автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Тюмень, 2011. 24 с.

5. Лавров В. П. Проблеми забезпечення слідчої таємниці в умовах розвитку демократії і гласності Проблеми демократизації попереднього слідства. Волгоград : ВСШ МВД ССРСР. 1989. 209 с.
6. Полонова Н. І. Місце таємниці досудового розслідування серед інших таємниць, охоронюваних законом про кримінальну відповідальність. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2017 № 2. С. 138–141.
7. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 29.05.2022).
8. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 29.05.2022).
9. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Шевченко проти України» від 04.04.2006 (заява № 32478/02). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_012#Text (дата звернення: 29.05.2022).